

Lausunto

11.09.2024

Asia: VN/22967/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi opintotukilain ja yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry kiittää mahdollisuudesta lausua.

Esityksen tavoitteena on valtiontalouden sopeuttamistarpeiden vuoksi vähentää opiskelijoiden asumisesta aiheutuvia menoja ja siirtää muut kuin lasta huoltavat opiskelijat opintotuen asumislisän piiriin. Tavoitteena on ollut uudistaa aiemmin käytössä ollut asumislisä yhteisasumista suosivaksi ja taloudellisesti houkuttelevaksi. Esityksessä todetaan, että järjestelmän tulisi jatkossakin mahdollistaa ensisijaisesti täysipäiväinen opiskelu.

Kansanopistoyhdistys pitää esityskokonaisuutta selkeänä. Opiskelijat olisivat opintotuen asumislisän piirissä. Opintotuen asumislisä olisi muodoltaan osuus asumiskustannuksista tai kiinteä asumislisä kansanopistojen, liikunnan koulutuskeskusten ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa maksullisessa koulutuksessa opiskeleville oppilaitoksen asuntolassa asuville.

Kansanopistojen maksullisessa koulutuksessa opiskelevat oppilaitoksen asuntolassa asuvat saisivat esityksen mukaisesti kiinteää asumislisää. Sen määrä on esityksessä tarkistettu kustannustasoa vastaavaksi ja sitä tarkistettaisiin lukuvuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti. Kansanopiston asuntolassa asuvien opiskelijoiden kiinteän asumislisän määrää ei ole tarkistettu vuosiin. Kustannukset ovat kuitenkin kasvaneet, mikä näkyy myös asuntolamaksuissa. Suomen Kansanopistoyhdistys pitää esitystä kannatettavana.

Osa kansanopistojen maksullisissa koulutuksissa opiskelevista opiskelijoista ei asu oppilaitosten asuntoloissa, vaan muita opiskelijoita vastaavasti oppilaitoksen ulkopuolella vuokralla. Esityksen perusteella he olisivat oikeutettuja opintotuen asumislisään, jonka suuruus olisi enintään 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai

asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruisista kuukausittaisista asumismenoista (vesi- sähkö- ja kalustemaksu). Lisäksi asumislisän enimmäismäärään vaikuttaisi asumisalue. Kansanopistoyhdistys pitää tärkeänä, että kansanopistojen opiskelijat, jotka eivät asu oppilaitoksen asuntolassa, ovat oikeutettuja edellä kuvattuun opintotuen asumislisään.

Kansanopistoyhdistys haluaa kiinnittää valmistelijoiden huomiota esityksen yksityiskohtaan. Esityksessä todetaan, että asumislisään ei olisi oikeutettu opiskelija, joka on oikeutettu maksuttomaan asuntolapaikkaan, ellei ole erityisen painavia syitä sille, että opiskelija ei voi ottaa asuntolapaikkaa vastaan. Kansanopistoissa opiskelee oppivelvollisille tarkoitettussa maksuttomassa koulutuksessa opiskelijoita, joista osa ei asu oppilaitoksen asuntolassa, vaan itsenäisesti tai muussa asumisjärjestelyssä. Kansanopistoyhdistys katsoo, että näiden opiskelijoiden oikeus opintotuen asumislisään tulee varmistaa. Oppivelvollisille suunnatussa kansanopistojen maksuttomassa vapaan sivistystyön koulutuksessa opiskelevien itsenäisesti asuvien tulee voida saada opintotuen asumislisää, jotta voidaan turvata opiskelijalle harkittu tarpeen mukainen asumisjärjestely ja opiskeleminen. Kansanopistoyhdistys esittää, että tämä opiskelijoiden ryhmä mainittaisiin esityksen perusteluissa. Lisäksi yhdistys esittää tulkintaongelmien välttämiseksi, että esitystä laista opintotukilain muuttamiseksi 14§ Asumislisä toisen momentin neljättä kohtaa muutetaan muodosta ”Asumislisään ei kuitenkaan ole oikeutettu opiskelija, joka olisi oikeutettu maksuttomaan asuntolapaikkaan, ellei ole erityisen painavia syitä sille, että opiskelija ei voi ottaa asuntolapaikkaa vastaan...” muotoon: Asumislisään ei kuitenkaan ole oikeutettu opiskelija, joka olisi oikeutettu maksuttomaan asuntolapaikkaan, ellei ole erityisiä syitä sille, että opiskelija ei voi ottaa asuntolapaikkaa vastaan...”.

Pantsar Tytti
Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry